

Сарајево, 24.01.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 17.01.2022. – 21.01.2022.**

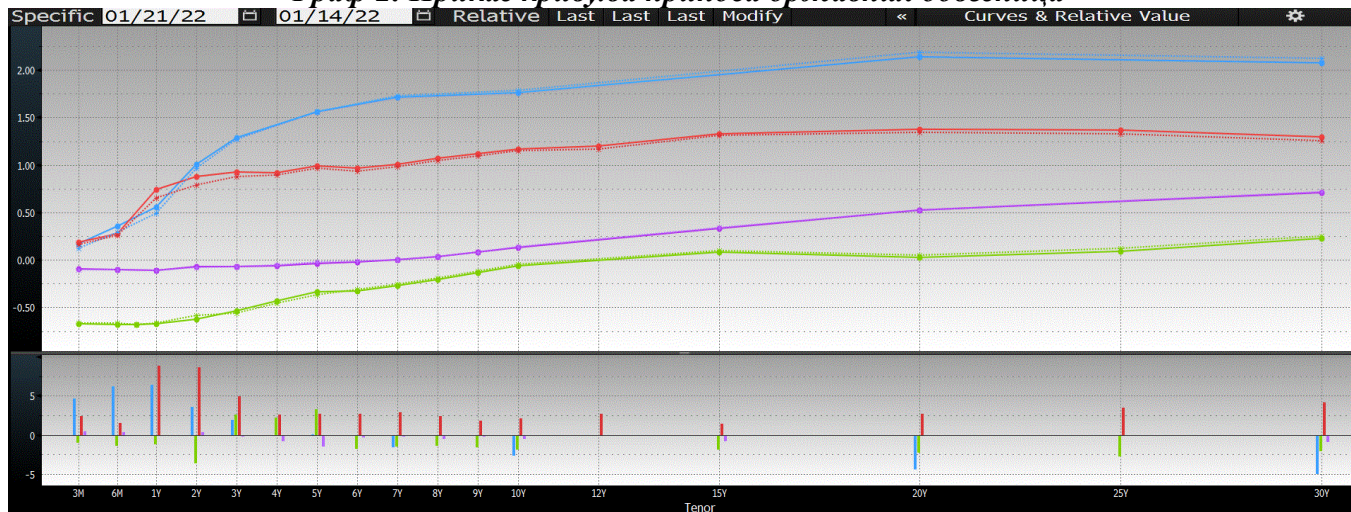
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	14.1.22		-	21.1.22	14.1.22		-	21.1.22	14.1.22		-	21.1.22	14.1.22		-	21.1.22
2 године	-0,58	-	-0,62	↘	0,97	-	1,00	↗	0,80	-	0,88	↗	-0,07	-	-0,07	→
5 година	-0,36	-	-0,33	↗	1,56	-	1,56	→	0,97	-	1,00	↗	-0,02	-	-0,04	↘
10 година	-0,05	-	-0,07	↘	1,78	-	1,76	↘	1,15	-	1,17	↗	0,14	-	0,14	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	14.1.22	-	21.1.22
3 мјесеца	-0,643	-	-0,660
6 мјесеци	-0,665	-	-0,679
1 година	-0,647	-	-0,663

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 21.01.2022. године (пуне линије) и 14.01.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су до половине протекле седмице биљежили постепени раст, те је током трговања у сриједу принос на десетогодишње обвезнице њемачке први пут од маја 2019. године забиљежио ниво изнад 0%. Највећи утицај на оваква кретања имали су повећани изгледи агресивнијег повећања каматних стопа Феда, а што се одразило и на повећање изгледа раста каматних стопа ЕЦБ већ у септембру ове године, упркос инсистирању већине званичника ЕЦБ да је вјероватноћа повећања каматних стопа у 2022. години веома мала. Ипак, до корекције приноса наниже дошло је већ у четвртак, након што је предсједница ЕЦБ Lagarde још једном поновила да се очекује стабилизација инфлације у еврозони ове године, а да би након тога требало да биљежи пад ка циљаном нивоу од 2%. Поред тога искључила је могућност да ЕЦБ слиједи путању Феда, у смислу бржег повлачења стимулативних мјера, јер се ова два региона налазе у различитим

ситуацијама како о питању висине инфлације тако и о питању брзине економског раста. Ипак, у петак је Lagarde изјавила да ЕЦБ мора бити отворена за било коју врсту промјена прогноза инфлације, које ће бити доступне за неколико мјесеци, а које би могле изгледати другачије, те да ће у том тренутку можда морати да прегледа своју „мапу пута“. Пад приноса обвезница је додатно интензивирао током трговања у петак због забринутости инвеститора изазване повећаним тензијама између САД и Русије, као и због распродаје акција из технолошког сектора, што је довело и до глобалног пада вриједности индекса на крају прошле седмице.

Прошле седмице објављен је извјештај са децембарске сједнице УВ ЕЦБ у којем се наводи да су неки чланови упозорили да сценарио „веће инфлације дуже вријеме“ не може бити искључен. Такође, неки од чланова су били мишљења да не би требало одати утисак да су они (ЕЦБ) посвећени куповинама обвезница након ове године, иако је постојала сагласност за наставак употребе APP програма.

Влада Италије је одобрила нови програм помоћи вриједности око 3,2 милијарде EUR, које би требало да буде усмјерен ка највише погођеним секторима током посљедњег круга рестриктивних мјера уведених у децембру прошле године.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	-9,0	-8,5	-8,4
2.	ZEW индекс тренутног повј. инвеститора – Њемачка	ЈАН	-8,8	-10,2	-7,4
3.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	ЈАН	32,0	51,7	29,9
4.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	НОВ	-	23,6	19,4
5.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	-	0,5%	3,6%
6.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	НОВ	-	4,16	-3,89
7.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR)	НОВ	-	-4,21	-3,36
8.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	ДЕЦ	5,0%	5,0%	4,9%
9.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	ДЕЦ	2,6%	2,6%	2,6%
10.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	ДЕЦ	5,7%	5,7%	6,0%
11.	Стопа инфлације – Италија (финал.)	ДЕЦ	4,2%	4,2%	3,9%
12.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.)	ДЕЦ	4,3%	4,3%	4,2%
13.	Стопа инфлације – Ирска	ДЕЦ	-	5,7%	5,4%
14.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г)	ДЕЦ	19,3%	24,2%	19,2%
15.	Произвођачке цијене – Португал (Г/Г)	ДЕЦ	-	19,9%	18,7%
16.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	НОВ	-	8,7%	8,4%
17.	Стопа незапослености – Холандија	ДЕЦ	-	3,8%	3,7%

САД

Инвеститори на тржишту новца очекују да ће Фед на састанку који се одржава 25. и 26. јануара поопштрити монетарну политику бржим темпом него што су очекивали мјесец дана раније, како би укротили упорно високу инфлацију. Очекује се да би прво повећање од 25 базних поена могло да се деси у марту, док се у овој години сада очекују укупно четири повећања (укупно за 105 базних поена до краја године), у односу на раније очекивана три повећања. Предсједник Феда Powell је изјавио да види економију САД како „функционише управо кроз ове таласе пандемије“. У жељи да се контролише раст инфлације, који је достигао 40-годишњи максимум и додатно заоштравање на тржишту, неколико званичника Феда је наговјестило да ће се повећање каматних стопа врло брзо десити. Изградња кућа у САД је у децембру повећана на највећи ниво у посљедњих девет мјесеци, због раста стамбених пројеката за вишечлане породице, док би растуће цијене материјала могле нанијети штету овој активности, након што је Влада готово удвостручила ниво царина на увезену канадску грађу од меког дрвета. Број издатих дозвола за изградњу кућа, а које још нису почеле да се граде, је повећан на рекордно висок ниво током прошлог мјесеца. Показатељ будуће економске активности САД је значајно повећан у децембру, што сугерише да ће се експанзија раста наставити упркос изазовима узрокованим пандемијом Ковид19 и очекиваном повећању каматних стопа Феда. Конференцијски одбор је процијенио да ће раст БДП у првом кварталу бити

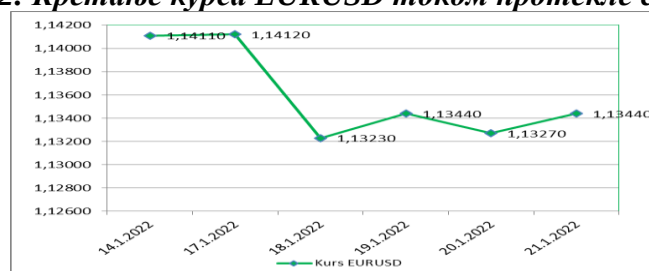
успорен на 2,2% на годишњем ниво. За ову годину се предвиђа економски раст од 3,5%. Администрација председника Bidena је током прошлог мјесеца одобрила додатних 200 милиона USD додатне помоћи Украјини, док се суочава са пријетњама руске инвазије.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно Стање	Претходни период	
1.	Индекс повјерења у прерађивачком сектору у NY	ЈАН	25,0	0,7	31,9
2.	НАНВ индекс тржишта некретнина	ЈАН	84	83	84
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	14. јан	-	2,3%	1,4%
4.	Индекс започетих кућа	ДЕЦ	1.650.000	1.702.000	1,678.000
5.	Грађевинске дозволе	ДЕЦ	1.703.000	1.873.000	1.717.000
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	15. јан	225.000	286.000	231.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених	8. јан	1.563.000	1.635.000	1.551.000
8.	Продаја постојећих кућа (М/М)	ДЕЦ	-0,6%	-4,6%	2,2%
9.	Водећи индекс	ДЕЦ	0,8%	0,8%	0,7%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1411 на ниво од 1,1344.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице објављена су два важна економска податка за овај регион, а то су инфлација и незапосленост. Током децембра је инфлација достигла највећи ниво у последњих скоро 30 година, те је износила 5,4%. Гувернер ВоЕ Bailey је истакао да је забринут због тога што би се инфлаторни притисци могли показати дуготрајнијим него што се раније очекивало, наводећи растуће трошкове енергије и сигнале да трошковни притисци имају ефекат и на плате запослених. Непосредно након што су објављени подаци за инфлацију, гувернер Bailey се обратио законодавцима и истакао да ће ВоЕ учинити све што може како би ублажила притисак на домаћинства.

Финансијска тржишта перципирају вјероватноћу од 90% да ће ВоЕ повећати референтну каматну стопу на састанку у фебруару и то на 0,5%. Bailey је истакао да тренутно тржиште рада изгледа пренапрегнуто, те да је то био један од кључних разлога због којег је већина чланова MPC гласала за повећање референтне каматне стопе.

Стопа незапослености, мјерена према ILO методологији за последња три мјесеца закључно са новембром је смањена на 4,1%, што је испод очекиваних 4,2% и уједно се налази на најнижем нивоу од јуна 2020. године. Након ових података министар финансија Sunak је истакао да су последњи подаци доказ да тржиште рада напредује уз рекордан број запослених, док су обавјештења о вишковима запослених најнижа од 2006. године.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	ЈАН	-	7,6%	6,3%
2.	Захтјеви незапослених за помоћ	ДЕЦ	-	-43.300	-95.100
3.	ILO стопа незапослености (квартално)	НОВ	4,2%	4,1%	4,2%
4.	Инфлација (Г/Г)	ДЕЦ	5,2%	5,4%	5,1%
5.	PPI улазне цијене производње (Г/Г)	ДЕЦ	13,7%	13,5%	15,2%
6.	PPI излазне цијене производње (Г/Г)	ДЕЦ	9,4%	9,3%	9,4%
7.	Gfk повјерење потрошача	ЈАН	-15	-19	-15
8.	Малопродаја (Г/Г)	ДЕЦ	3,4%	-0,9%	4,3%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,83546 на ниво од 0,83702, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3675 на ниво од 1,3553.

ЈАПАН

На сједници BoJ, која се завршила 18. јануара није дошло до промјене актуелне монетарне политике, те је референтна каматна стопа остала на нивоу од -0,10%, а циљани ниво приноса на десетогодишње обвезнице 0,0%. Ове одлуке су биле очекиване, а фокус је био на новим прогнозама које су мање оптимистичне у односу на очекивања. BoJ је повећала прогнозе инфлације за фискалну годину која почиње у априлу на 1,1%, у поређењу са ранијим прогнозама од 0,9%. Такође, благо су повећане прогнозе за инфлацију за фискалну 2023. годину на 1,1% са претходних 1,0%. Квартално истраживање BoJ о инфлаторним очекивањима домаћинстава је забиљежило раст на највећи ниво у посљедњих 13 година, када су у питању цијене енергената, иако је свеукупан раст цијена и даље испод циљаног нивоа BoJ од 2%.

Премијер Јапана Кишида је изјавио да преузети кораци у оквиру политике бившег премијера Абеа, који обухватају масовне монетарне и фискалне подстицаје, нису довољни за стварање одрживе и инклузивне економије. Кишида је на виртуелној конференцији Свјетског економског форума у Давосу изјавио да има за циљ да помогне стварању доброг циклуса економског раста и расподеле богатства.

Записник са децембарског састанка BoJ који је објављен у петак је показао да је раст стопе инфлације привукао пажњу креатора монетарне политике BoJ, од којих су неки изјавили да компаније можда почињу да реагују агресивније у преношењу већих цијена на потрошаче. Један од чланова Одбора BoJ је изјавио да су мале могућности да ће се у Јапану плате нагло повећати као у САД, али да постоји значајна могућност да и економски раст и инфлација надмаше очекивања. У извјештају се наводи и да ће слабљење JPY вјероватно наставити да позитивно утиче на цјелокупну економију, иако то наноси штету домаћинствима кроз повећање цијена увозне робе.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Основне машинске поруџбине (Г/Г)	НОВ	0,4%	1,0%	1,9%
2.	Индекс услужног сектора (М/М)	НОВ	1,0%	0,4%	1,9%
3.	Индустријска производња (Г/Г) финал.	НОВ	-	5,1%	-4,1%
4.	Искориштеност капацитета (М/М) финал.	НОВ	-	8,0%	6,15
5.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	ДЕЦ	787,6	582,4	955,6
6.	Извоз (Г/Г)	ДЕЦ	15,9%	17,5%	20,5%
7.	Увоз (Г/Г)	ДЕЦ	43,0%	41,1%	43,8%
8.	Стопа инфлације (Г/Г)	ДЕЦ	0,9%	0,8%	0,6%
9.	Стопа темељне инфлације (Г/Г)	ДЕЦ	-0,6%	-0,7%	-0,6%

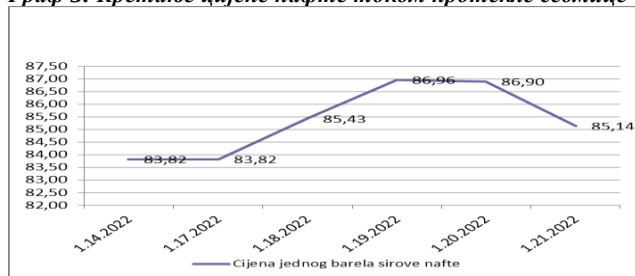
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 130,35 на ниво од 128,98. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 114,19 на ниво од 113,68.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у уторак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,82 USD (73,45 EUR). Тржиште нафте у САД у понедељак је било затворено због празника. Током трговања у уторак цијена нафте је биљежила раст, јер су инвеститори вјеровали да ће глобална понуда остати ограничена због суздржаности великих произвођача, а која ће бити надокнађена растом производње у Либији. Наредног дана, у сриједу, цијена је наставила да се повећава, те је достигла највећи ниво од 2014. године, у значајној мјери због могућности прекида у испоруци нафте након напада у заливу на Блиском истоку, а што се додатно одразило на ионако слабија очекивања када је у питању испорука овог енергента. Goldman Sachs процјењује да би се цијена нафте могла приближити нивоу од 100 долара по барелу током трећег квартала ове године. Прогнозе су повећане за 2022. годину и за наредну годину на 96 и 105 долара по барелу, респективно, са претходних 81 и 85 долара по барелу. Morgan Stanley је такође ревидирао очекивања раста цијене нафте, те сада очекује да ће цијена једног барела сирове нафте премашити ниво од 100 долара по барелу крајем ове године. EIA предвиђа да ће производња нафте земаља чланица ОПЕС-а имати тенденцију раста током 2022. године, упркос недавним непланираним прекидима понуде нафте у Либији. EIA очекује да ће производња нафте чланица ОПЕС расти за 2,7 милиона барела дневно током 2022. године, те ће се повећати на 34,3 милиона барела дневно. EIA процијењује да ОПЕС и даље држи виши ниво слободних капацитета у односу на историјски просјек.

Цијена нафте је на седмичном нивоу забиљежила раст од 1,57%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 85,14 USD (75,05 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне фине унце злата је износила 1.817,94 USD (1.593,15 EUR).

У понедељак је цијена злата благо повећана, како су трговци одмјеравали очекивања у вези са монетарном политиком која се тренутно суочава са опасностима од новог таласа Ковид19 у САД. Наредног дана цијена је благо смањена под утицајем раста приноса и шпекулација да ће Фед бити агресивнији везано за питање пооштравања монетарне политике са циљем да се сузбије највиша инфлација забиљежена у скоро посљедње четири деценије. Раст цијене злата је настављен до четвртка под утицајем благих промјена приноса на државне обвезнице САД, док су геополитички ризици проузроковани односом Украјине и Русије пружили снажнију подршку цијени злата. Амерички државни секретар Anthony Blinken је на конференцији за новинаре у Кијеву, коју је одржао заједно са министром иностраних послова Украјине, изјавио да је потребно сагледати тренутно стање, процијенити гдје се налазе, те оцијенити да ли постоје могућности за наставак дипломатије и дијалога.

Цијена злата је крајем седмице смањена под утицајем благог смањења тржишне мјере инфлаторних очекивања, што повећава реалне приносе на државне обвезнице. Приноси на државне обвезнице САД су тренутно под утицајем очекивања предстојећег састанка FOMC-а. Званичници су већ указали на могућност повећања каматне стопе неколико пута у овој години како би се сузбила инфлација која је у децембру достигла највећи ниво у посљедњих 40 година.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.835,38 USD (1.617,93 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,96%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

